

ՄԱՂԱՔԻԱ ԱՐՔԵՊ. ՕՐՄԱՆՅԱՆ

ԾՆՈՒՆԴԻՆ ՔԱՌՍՈՒՆՔԸ

Ղուկ. Բ 22—88

Ութերորդ օրը թիփատելու օրենքին հետ, քառասուներորդ օրը սրբվելու օրենքն ալ տրված էր արու գավակ ծնող մայրերուն: Նախ յոթն օր պիտի սպասեին իբր պղծյալ, ութերորդ օրը տղան պիտի թիփատեին, երեսուններեք օր ևս պիտի սպասեին, և քառասուներորդ օրը տաճար պիտի երթալին սրբվելու, տարեկան գառ մը, որ է հերվենն ոչխար մը, տանելով **ողջակեզ** զոհի համար, և երկու տատրակ կամ երկու աղավանակ վասն մեղաց զոհին համար. իսկ եթե աղքատ ըլլալին ծնողքը, միայն երկու տատրակ կամ երկու աղավանակ կտանեին. մեկը **ողջակեզի** և մյուսը վասն մեղացի համար (**Ղևտ. ԺԲ 2—8**):

Հատուկ օրենք մըն ալ կար անդրանիկ արուներու համար: Եգիպտացվոց անդրանիկներուն հարվածին առթիվ Աստված հրամայած էր, որ Հրեից բոլոր անդրանիկ արուները, թե՛ մարդու ըլլան և թե անասունի, իրեն նվիրվին (**Ելք. ԼԴ 19—20**), այսինքն Աստուծո տաճարին ծառայության հատկացվին: Բայց երբ Հրեայք ոսկի հորթը շինեցին և Աստված ուզեց անոնք պատժել, Ղևիի ցեղը Մովսէսին գործակից եղալ հորթապաշտները պատժելու (**Ելք. ԼԲ 28**), և ա-

սոր վրա Ղևիի ցեղը ամբողջաբար, մարդերով և անասուններով, Աստուծո պաշտաման համար ընտրվեցաւ, և այլևս մյուս ցեղերուն բոլոր արուները այդ ծառայութենէն ազատեցան (**Թիվք. Գ 12**), բայց ոչ ձրիաբար. այլ ամեն արու անդրանիկ ունեցող՝ պետք էր իր անդրանիկին փրկանքը վճարեր Ղևտացվոց. փրկանքը Ղևտացվոց պիտի ըլլար և Ղևտացիք Աստուծո: Իսկ փրկանքը առաջին անգամ որոշվեցաւ հինգ սիկլ արծաթ. յուրաքանչյուր սիկլ քսան դանկի կշիռքով, որ է ըսել չորս ու կես տրամ արծաթ (**Թիվք. Գ 47**): Բայց հետո սովորութեամբ փրկանքը յուրաքանչյուրին կարողության և փոխադարձ համաձայնության կապվեցաւ:

Այդ երկու օրենքներուն գործադրությունները սովորաբար ի միասին կկատարվեին քառասունքին առթիվ, և ավետարանիչն ալ երկուքը իրարու կկցե, երբ Հիսուսի և իր մոր քառասունքին համար Երուսաղեմ գալերնին կպատմե: Տարևոր գառին ողջակեզը չի հիշեր իսկ, որովհետև Հովսէսի և Մարիամ ունեվորներու կարգէն չէին, մույն համեմատութեամբ փրկանքի նվերն ալ մեծ բան մը չի կրնար եղած ըլլալ: Օրինական գոր-

ծողությունաց նկատմամբ մանրամասնություններ չի հիշեր Ավետարանը. որովհետև անոնց պայմանները հայտնի են, այլ երկու անակնկալ պարագաներու վրա մտադրություն կդարձնե, որոնք Քրիստոսի հայտնության փաստերն եղան: Այդ անակնկալ պարագաներու անձնավորություններն են Սիմեոն ծերունին և Աննա մարգարետուհին:

Սիմեոն ծերունի Ավետարանին մեջ պարզապես այդ մի կոչված է. չըսվիր թե ծեր էր, չըսվիր թե քահանա էր, բայց այդ երկու հանգամանքներն ալ ավանդությունն ընդունված են, և Ավետարանն ալ ավանդության նպատակոր է: Սիմեոնի համար ըսված է, թե էր նորա հրաման առեալ ի Հոգւոյն սրբոյ՝ մի՛ տեսնել զմահ մինչև տեսցէ զԾնեալն Տեառն. և այդ հիշատակությունը, այսինքն թե Սիմեոն խոստացաւ Մեսիայն տեսնելու համար էր որ տակալին կապրեր, բավական է ցուցունելու թե ծեր մըն էր, գոնե իննսնամյա մը. եթե ոչ ալելի: Ոմանք ըսին՝ թե Սիմեոն մեկն էր այն յոթանասուն թարգմանիչներն՝ որք Աղեքսանդրիո մեջ Գ. Իորքը եբրայեցերենն հունարենի թարգմանեցին, և թե Ահա կոչս յղացի մարգարեության վրա զարմանալուն, մինչև մարգարեության լրումը ապրելու և անոր իրականությունը տեսնելու երկնային հրամանը ընդունեցաւ: Արդ՝ Յոթանասնից թարգմանությունը կատարվեցաւ Քրիստոսն 285 տարի առաջ, և եթե Սիմեոնը 35 տարեկան ըսենք թարգմանությունը ըրած առնեն, գոնե 320 տարեկան եղած պիտի ըլլար, որ ոչ ոստեր հաստատված է, և ճշմարտամանությունն ալ չի ներշնչեր: Սիմեոնը, Հիլելի որդի և Գամաղիելի հայր կարծողներն ալ հավանականութենն անդին չեն անցնիր:

Սիմեոնի քահանա ըլլալուն ալ կնկատեն Ավետարանը, ուրիշ օրինակատար քահանա մը չհիշելով, և օրինական գործողության կատարումը ուղղակի Սիմեոնի վերագրելով. Իբրև ածին ծնողքն զմանուկն Յիսուս առնել նոցա ըստ սովորութեան օրինացն ի վերայ նորա, և նա առ ընկալաւ զնա ի գիրկս իւր: Ավետարանին Եկն հոգւովն ի տաճարն ըսելը, և ոչ թե իբր հերթապահ քահանա այնտեղ գտնված ցուցունելը, մեծ դժվարություն չի հարուցաներ, որովհետև շատ ավելի գորավոր է իբր օրինակատար պաշտոնյա գործելուն փաստը:

Սիմեոն այս առթիւ նախ օրհնաբանություն մը ուղղեց առ Աստուծո, խնդրելով որ Աստված այլևս զինքն այդ կենաց կապերեն արձակե, որովհետև արժանացաւ աշտով տեսնել խոստացաւ Փրկիչը: Հետո տեսանողական հոգով հոչակեց՝ թե այդ ընծայալ

Մանուկն է որ պիտի ըլլա Աստուծո պատրաստած փրկությունը, հեթանոսաց լույսը և Իսրայելի փառավորությունը: Եվ երբ Հովսեփ ու Մարիամ զարմացմամբ մտիկ կընեին այդ ներշնչալ խոսքերը, Սիմեոն դարձաւ Մարիամին և մարգարեական հոգւով Հիսուսի կենաց և Մարիամու վշտաց պարագաները գուշակեց ու ըսավ. «Հիսուս, ինչպես իրեն հավատացողներուն կանգնվելուն պատճառ պիտի ըլլա, անանկ ալ չհավատացողներուն գլորվելու առիթ պիտի տա. իր անվան շուրջը հակառակություններ պիտի բորբոքին, և սիրտերու գաղտնիքներ երևան պիտի գան, և այս պատճառով Մարիամի սիրտն ալ ցավերով պիտի խցուտի»: Հարկաւ Մարիամի վրա մեծ ազդեցություն ըրին այդ ծանր գուշակությունները, բայց այդ պատճառով չնվազեցաւ այն զարմացումը՝ զոր առաջին մարգարեական օրհնաբանությունները ներգործած էին:

Մյուս նորաբանչ պարագան Աննա մարգարետուհիւն օրհնաբանությունն է: Արդեն հիշեցինք թե տաճարին մեջ կապրեին այրիներ, որք տաճարին պաշտամանց հետ, նվիրյալ կուսանաց ու աղջկանց խնամքն ալ ունեին: Ասոնց գլխավորը կերևի եղած ըլլալ Աննա անունով այրի մը, Փանվելի դուստրը, Ասերի ցեղեն, 84 տարեկան պատալ մը, որ կարգվելն յոթը տարի ետքը այրի մնացած էր և տաճար քաշված: Ավետարանի խոսքը, էր այրի ամաց իբրև ութսուն և չորից, ոմանք ուզեցին իմանալ՝ թե 84 տարին ի վեր այրի էր. արդ յոթը տարի ալ ամուսնույն հետ ապրած և գոնե 14 տարեկան ամուսնացած ենթադրելով իբր 105 տարեկան կին մը եղած կըլլա, որ անհնարին չէ. բայց հավանական մեկնությունն ալ չէ: Աննա իր այրիության տարիները միշտ տաճարին մեջ անցուցած էր, և շարունակ պահեցողությանը և անդադար աղոթքով ապրած: Այս Աննան ալ, որ ներկա էր Հիսուսի ընծայման և Սիմեոնի օրհնաբանությանց, ինքն ալ իր կարգին աստվածային ներշնչմամբ լցված, սկսաւ օրհնություններ խոսիլ. և անոնց՝ որ Մեսիայով խոստացված փրկության կսպասեին, կավետեր ժամանակին լրացած և Փրկչին աշխարհ եկած ըլլալը: Քանի որ Մարիամի զավկին վրա կկատարվեին այդ տնօրհնությունները, Աննա իր խնդակցությունները կուղղեր հարկաւ անոր, որ այդ մեծ շնորհին արժանացած էր: Ըսինք արդեն, թե Մարիամ ինը տարիի չափ իր տղայությունը տաճարին այրիներուն ձեռքին տակ անցուցած էր, ժամանակները կհամաձայնին ըսելու՝ թե Մարիամ Աննայի խնամքը վայելած էր. որով և Աննայի հոգին կը-

խընդար և կիսնդակցեր իր սանուհւոյն եղած մեծ շնորհը տեսնելով:

Ոմանց համար դիտողության նյութ եղած է, Հովսէփի և Մարիամի տրված **Ծնողքն** նորա ու Հայր և մայր նորա բացատրությունները: Սակայն Ղուկասի գրիչին տակ, որ հանգամանորեն պատմած է վերև կու-

սական հղության ավետիար, որևէ կարծիքի տեղի չեն կրնար տալ այդ խոսքերը, որք պարզապէս արտաքին ձևով արտաքիններուն աչքին երևցող կերպարանը բացատրելու կծառայեն:

(«Համապատում», Կ. Պոլիս, 1911, էջ 24—27):

